

LOGOSUZ, BILLBOARD'SUZ, SPONSORSUZ BİR
ÇAĞDAŞ SANAT ETKİNLİĞİ: "BÜYÜK ÇAYIR"

RUMEYSA KİGER

Yaz sezonu, özellikle de Ağustos ayı ve Eylül'ün ilk yarısı güncel sanat açısından en hareket-siz dönemdir. Sanat profesyonelle-ri bir yandan tatil yapıp, bir yandan gelecek sezonun sergilerine hazırlanırken, takipçiler gezecekleri, sanat yazarları da hakkında yazacakları yeni sergi bulmakta zorlanırlar. İşte tam da böyle bir dönemde, Norgunk Yayıncılık 2 Ağustos - 15 Eylül tarihleri arasında, 14 ayrı mekânda, 29 sanatçı ve kolektifin katılımıyla büyük bir sergi dizisi gerçekleştirdi. Kültür ve sanat üretiminin reklam dünyasının bir parçası haline dönüştüğü gerçeğinden hareketle, sanat dünyası aktörlerinin bir araya gelerek "logosuz, billboard'suz ve sponsorsuz" bir etkinlik düzenlemesi mümkün olabilir mi sorusunun cevabını arayan Norgunk Yayıncılık'a "Büyük Çayır" sergileriyle ilgili sorularımızı yönelttik.

R. K.: "Büyük Çayır" sergi dizisi için güncel sanat sezonunun en az sergi yapılan dönemini seçtiniz. İsterseniz buradan başlayalım. Bu bilinçli bir seçimdi diye düşünüyorum. Böyle bir zaman dilimini tercih etmenizin temel nedeni neydi?

N. Y.: Bilinçli bir seçim olduğu kadar bir zorunluktuktu. Bu kapsamda bir sergiler dizisi düzenlemek için mekânların aynı anda boş kaldığı başka bir dönemi bulabilmek hemen hemen imkânsız. Diğer yandan, yaz aylarında İstanbul'da kalan hatırı sayılır sayıda çağdaş sanat izleyicisi olduğunu öngörüydük, bunlara şehri ziya-

ret eden yerli ve yabancı turistleri de eklerseniz, bu sergilerin izlenecek olmasını beklemek hiç de hayalcilik olmazdı. Nitekim bayram tatiline kadar ilk üç hafta boyunca yoğun bir ilgi gördü Büyük Çayır. Eylül ayında bu ilgi şehirdeki nüfus artışıyla birlikte daha da yukarı çıkacaktır.

R.K.: Sadece zamanlama olarak değil, mekân olarak da çok sayıda sergileme alanına yayılan bir yapı kurgulamışsınız. Bunun arkasında nasıl bir düşünce vardı? Her mekâna özel bir kürasyon yapmayı hedeflediniz mi, yoksa daha bütünsel bir düşünce mi vardı bu mekânlardaki işleri birbirine bağlayan? Aynı zamanda "Büyük Çayır" ismi de bu yapıyla ilgili bir gönderme içeriyor diye düşündüm. Sizin bu ismi seçme sebebiniz nedir?

N. Y.: Dağlarca'nın çok güzel bir dizesi var: "Kiraz ağacı kiraz verir, söz verdiğidir adı." "Büyük Çayır"ı hayal ederken bu dize hep aklımızdaydı. Serginin adı kendini söylesin, her şeyi anlatsın istedik. Fark edileceği gibi bu sergilerin bir küratörü yok, ayrı bir konsepti yok; davet ettiğimiz sanatçılar hazırlık süreci içinde mekânlara bir şekilde yerleştiler, kimi zaman kendi tercihleri doğrultusunda oldu bu, kimi zaman bizim önerilerimizi dikkate aldılar. İşler belli oldukça yerleşim kendiliğinden şekillendi. Biz aslında şunu merak ettik ve sorduk: Dünyanın ve Türkiye'nin bu anında, kültür ve sanat üretiminin giderek promosyon bütçelerine bağımlı hale getirildiği mevcut

koşullar altında, sanatçılar, kolektifler ve sanat mekânları bir araya gelerek, logosuz, billboard'suz, sponsorsuz bir çağdaş sanat etkinliği düzenleyebilir mi? Bunu zaman içinde göreceğiz; bu sergileri sürdürebilir, her yıl tekrarlanan bir programa dönüştürebilsek, işte o zaman bir Çayır'dan söz etmek mümkün olabilir.

R.K.: Sergi bülteni de benzer bir şekilde alıştığımız metinlerden gayet farklı. "Eskiden kaçta ayrıldığını bildirdik çadırların, adlarını ezbere sayardık; fırtınanın çayırı vardı örneğin, öğlenin çayırı vardı, keşik çayırı vardı. Şimdi yoklar! Onları geri çağırmanın bir yolunu bulmalıyız. Yeni sözcükler, yeni seslenme biçimleri icat etmeliyiz bunun için, yeni formlar, yeni hız ve yavaşlık ilişkileri. Bunu yapabiliriz, bu mümkün! Biz bütün çayırlar, Büyük Çayır'da buluşabiliriz," diyorsunuz. Hem bildiğimiz bültenler yerine böyle şiirsel ve soyut bir metin yazma nedeninizi merak ediyorum, hem de serginin bu cümlelerle işaret ettiğiniz, konseptini somutlaştırmanızı rica edeceğim.

N. Y.: Büyük Çayır zaten her şeyi söylüyor, o değindiğiniz kısa metin de Çayır'ın söylediklerini biraz şiirsel, biraz kapalı bir dille yeniden söylüyor. Dikkat edenler o kısa parçada Melih Cevdet'i, Neşet Ertaş'ı bulabilirler. "Hız ve yavaşlık ilişkileri" üzerine düşünme önerisi bile başlı başına bir mesele getirip koyuyor önümüze. Bunları tek tek açmak, açıklamak zorunda hissetmedik kendimizi.

Larissa Araz, *Being Julia* serisinden, 2018. Ariel Sanat, Büyük Çayır Sergileri, 2018

R.K.: 29 sanatçı ve kolektifin katılımıyla yapılan sergide kuşkusuz en öne çıkan iş Sarkis'in yerleştirmeleriydi. Bir bakıma serginin belkemiğini oluşturuyordu diyebiliriz. Her mekânda Sait Faik'in bir başka kitabının duvar saati haline getirilmiş bir yerleştirmesiyle karşılaşıyorduk. Aynı zamanda sergiye paralel olarak Kolektif Çukurcuma Okuma grubu Sait Faik'in bazı hikâyeleri okundu. Hem Sarkis'in bu işi tasarlarırken ne düşündüğünü, hem de sizin küratörlük sürecinde bu işe nasıl bir anlam yüklediğinizi merak ediyorum.

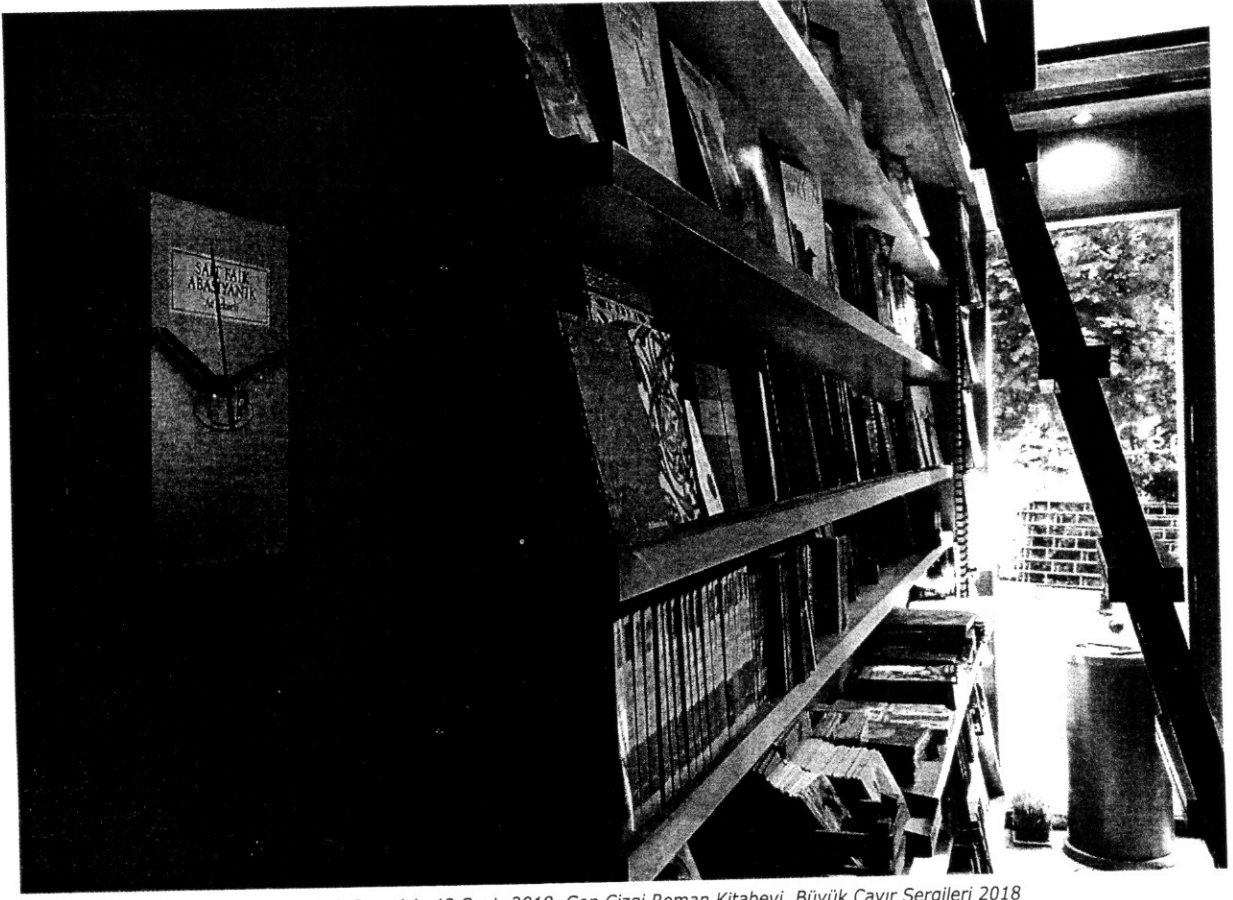
N. Y.: Sarkis'i davet ettiğimizde, 12 parçadan oluşan ve 12 mekâna yayılan bir iş vermek istediğini söyledi. Kitap-saatler Sarkis'in yenilerde başladığı bir seri. Daha önce, yakınlarda, İsviçre'deki bir sergisinde Walser'in ve Sebald'in kitaplarını saatleştirmişti. Burada kitapları seçme işini bize bıraktı, biz de 12 farklı yazar yerine Türkçenin en orijinal yazarlarından Sait Faik'i seçtik ve önerdik. Çayır'ın nabız atışları olarak düşünebiliriz bu kitap-saatleri,

sergileri birbirine Sait Faik öykülerindeki zamanlarla bağlayan bir tür görünmez harç. Kolektif Çukurcu-

ma Okuma Grubu da Sait Faik öyküleri okuma fikrini benimseyince Sarkis'in hayal ettiği buluşmalar

Onur Ceritoğlu, *Cabir Kapı Yok Pencere Yok* serisinden, 2017. Poşe, Büyük Çayır Sergileri, 2018

Sarkis, Büyük Çayır için 12 Saat, 2018. Gon Çizgi Roman Kitabevi, Büyük Çayır Sergileri 2018

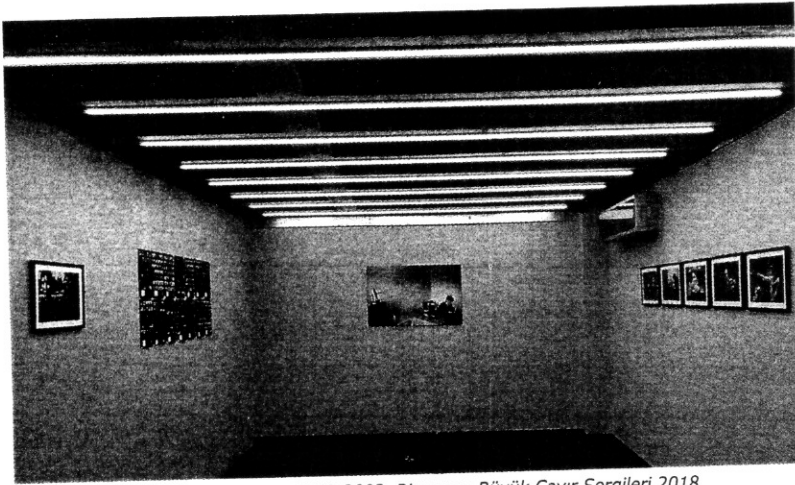
gerçekleşmiş, zamanlar çeşitlenip, birbirine karışmış oldu.

R.K.: 14 mekânın hepsini değilse de önemli bir kısmını gezme şansım oldu. Şahsen benim dikkatimi en çok Silva Bingaz'ın Riverrun'daki, Onur Ceritoğlu'nun poşe'deki ve Laris-

sa Araz'ın Ariel Sanat'taki fotoğrafları çekti. Ancak bildiğim kadarıyla bu seriler sanatçıların sergi için özel ürettiği işlerden değil. Sizin bu işleri seçme sebebiniz neydi?

N. Y.: Silva Bingaz fotoğrafını çektiği insanlara makinenin arka-

sından bakmaz, onlara elini uzatır, dokunur, acılarını, sevinçlerini takip eder. Bir an gelir ki, fotoğrafı çeken de fotoğrafı çekilen de aynı kişidir onun fotoğraflarında. Onur Ceritoğlu'nun sözünü ettiğiniz fotoğrafı ilk elde hemen yakalanır gibi görünse de, kent, göç, savrulma, zamanlar arasılık gibi konularda düşünmeye itiyor bakanı. Çıkma bir asansör kapısının önünde dünyanın tümü kendisininmiş gibi poz veren bir Afrikalı'nın karşısına dikilmek hiç kolay değil. Poşe'yi Büyük Çayır'a dahil edebilir miyiz diye mekânı görmeye gittiğimizde karşılaştık Larissa Araz'ın fotoğraflarıyla; sergiye davet ettiğimiz iki fotoğraf da durgun bir akışın ortasındaymışız hissi uyandırıyor, bir hikâye çağrışımından ziyade zamanların tam ortasında sabitlenmiş bir sonsuzluk duygusu. ●

Silva Bingaz, Beyan 2000-2003. Riverrun, Büyük Çayır Sergileri 2018